

บทคัดย่อ

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย โดยมีอำนาจหน้าที่เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลาย และการจัดการทรัพย์สินนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหมด โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมทรัพย์สินต่างๆ เข้าสู่กองทรัพย์สินในคดีล้มละลายให้ได้มากที่สุดและโดยรวดเร็ว และดำเนินการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินให้ได้มากที่สุด เพื่อนำมาจำหน่ายและแบ่งปันให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ตามหลักสัดส่วนด้วยความเป็นธรรม ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย

กฎหมายล้มละลายได้กำหนดกระบวนการให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ทั้งในขั้นตอนการสอบสวนลูกหนี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องในชั้นการดำเนินการของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และในขั้นตอนการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยในชั้นศาล นอกจากนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังอาจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้จากเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์อีกด้วย แต่ในกระบวนการสอบสวนลูกหนี้และการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ เนื่องจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะใช้ชุดคำถามที่ใช้ในการสอบสวนลูกหนี้มาใช้สอบถามลูกหนี้ในขั้นตอนการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยในชั้นศาลอีกครั้งหนึ่ง ทำให้ไม่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินเพิ่มเติมขึ้นแต่อย่างใดและทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินกระบวนการคดีล้มละลายโดยไม่จำเป็น จึงควรที่จะให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีกระบวนการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยได้เฉพาะในคดีที่เห็นสมควรให้มีการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยเพื่อที่จะได้ข้อมูลจากลูกหนี้เพิ่มเติมเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องดำเนินการไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยในคดีล้มละลายทุกคดีดังเช่นในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังควรให้บรรดาเจ้าหนี้ทุกคนในคดีล้มละลายช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วย ไม่ใช่แต่เป็นหน้าที่เฉพาะของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เท่านั้น อีกทั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้สมกับบทบาทของผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย

ในส่วนของการรวบรวมและควบคุมกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเครื่องมือตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้หลายประการ อย่างไรก็ตามก็เห็นว่าควรเพิ่มเติมให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถตัดสินใจโอนสิทธิตามสัญญาได้ด้วย แม้ว่าจะมีข้อห้ามระบุไว้ใน

สัญญาก็ตาม ทั้งนี้การโอนสิทธิดังกล่าวต้องเป็นผลดีแก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนมูลค่ากองทรัพย์สินให้ได้มากที่สุด

สำหรับบทบาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการกิจการของลูกหนี้ในปัจจุบันเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ จึงควรที่จะให้ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการ โดยการจัดการกิจการของลูกหนี้นั้น หากเป็นประโยชน์แก่กองทรัพย์สินและเป็นประโยชน์ต่อการชำระบัญชีกิจการเพื่อการขายกิจการของลูกหนี้ในลักษณะที่ธุรกิจยังคงดำเนินการอยู่ก็ควรที่จะให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการได้ด้วย

อีกทั้งบทบาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินมากที่สุด โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่จำเป็นต้องเชื่อว่าคดีในทุกคดี โดยหากคดีใดไม่เป็นประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินและจะเกิดความล่าช้าในการจัดการทรัพย์สินโดยไม่สมควร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็สามารถใช้ดุลพินิจไม่เชื่อว่าคดีดังกล่าวได้

และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ทำการติดตามรวบรวมทรัพย์สินเข้าสู่กองทรัพย์สินได้แล้วก็ต้องดำเนินการจำหน่ายเพื่อแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ โดยวิธีการจำหน่ายทรัพย์สินโดยหลักควรดำเนินการโดยวิธีการขายทอดตลาด ส่วนการขายโดยวิธีอื่นนั้นนอกจากจะได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเจ้าหนี้แล้ว ก็ควรจะควรมีเงื่อนไขในเรื่องราคาทรัพย์สินที่ทำการขายด้วย โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกระทำได้เมื่อเป็นการเพิ่มมูลค่ากองทรัพย์สิน โดยคำนึงถึงความรวดเร็วในการขาย และให้บุคคลทั่วไปมีโอกาสเข้าซื้อได้โดยเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ควรให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถคัดค้านการขายดังกล่าวได้ด้วย

นอกจากนี้เมื่อสิ้นสุดกระบวนการล้มละลายแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ยังมีบทบาทในการดำเนินการจัดการทรัพย์สินต่อไปตามที่กฎหมายหรือศาลกำหนดไว้ด้วย

จะเห็นได้ว่าบทบาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการดำเนินการจัดการทรัพย์สินยังมีปัญหาอยู่มาก โดยนอกจากมีปัญหาในเรื่องจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนคดีล้มละลายซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแล้ว ยังมีปัญหาในเรื่องความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย ซึ่งการดำเนินการในบทบาทของผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินนั้นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆมาก และต้องอาศัยประสบการณ์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินด้วย จึงขอเสนอให้มีการแบ่งคดีล้มละลายที่มีทรัพย์สินและคดีล้มละลายที่ไม่มีทรัพย์สิน โดยอาจมอบหมายให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินในส่วนของคดีล้มละลายที่มีทรัพย์สินจะต้องจัดการได้ ทั้งนี้ควรกำหนดหลักเกณฑ์

คุณสมบัติ และค่าตอบแทนของภาคเอกชนที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการจัดการ
ทรัพย์สินเป็นกฎกระทรวงเพื่อให้มีความชัดเจนด้วย

นอกจากนี้ในส่วนของความรับผิดชอบในส่วนของ การดำเนินการในบทบาทของ
ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินควรจะมี ความรับผิดชอบเป็นส่วนตัวต่อกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายด้วย
หากตนได้ดำเนินการก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัพย์สินไม่ว่าโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ